

PROCEDURA ORGANIZACJI KRAJOZNAWSTWA I TURYSTYKI w Szkole Podstawowej nr 13 im. Kornela Makuszyńskiego w Starachowicach

- I. Podstawa prawna organizacji krajoznawstwa i turystyki (określanych dalej wycieczkami):
 - 1) Ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (Dz. U. 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zmianami) w art. 22 ust. 2 pkt. 12 określa: Art. 22.2.12. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określa w drodze rozporządzenia: warunki i sposób organizowania przez szkoły i placówki krajoznawstwa i turystyki, z uwzględnieniem celów edukacyjnych i wychowawczych oraz bezpieczeństwa uczniów.
 - 2) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 8 listopada 2001 r.
w sprawie warunków i sposobu organizowania przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki krajoznawstwa i turystyki (Dz. U. z 2001 r. Nr 135 poz.1516).
 - 3) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r.
w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz.69).
 - 4) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 maja 1997 r. w sprawie określenia warunków bezpieczeństwa osób przebywających w górach, pływających, kąpiących się i uprawiających sporty wodne (Dz. U. z 1997r. Nr 57 poz. 358).
 - 5) Rozporządzenie Ministra Sportu i Turystyki z dnia 4 marca 2011 r. w sprawie przewodników turystycznych i pilotów wycieczek (Dz. U. nr 60 poz. 302 z dnia 18 marca 2011 r.).
 - 6) Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2001r. Nr 55, poz.578).
 - 7) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 stycznia 1997 r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać organizatorzy wypoczynku dla dzieci i młodzieży szkolnej, a także zasad jego organizowania i nadzorowania (Dz. U. z 1997 r. Nr 12, poz. 67 ze zmianami).
 - 8) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 maja 2018r. w sprawie warunków i sposobu organizowania przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki krajoznawstwa i turystyki (Dz. U. poz. 1055).
- II. Cele organizowanej działalności krajoznawczo-turystycznej.

- 1) Wycieczki i inne formy turystyki są integralną formą działalności wychowawczej szkoły, organizowaną w celu:
 - poznawania kraju, jego środowiska przyrodniczego, tradycji, zabytków kultury i historii,
 - poznawania kultury i języka innych państw,
 - poszerzania wiedzy z różnych dziedzin życia społecznego, gospodarczego i kulturalnego,
 - wspomaganie rodziny i szkoły w procesie wychowania,
 - upowszechniania wśród dzieci i młodzieży zasad ochrony środowiska naturalnego oraz umiejętności korzystania z zasobów przyrody,
 - podnoszenia sprawności fizycznej,
 - poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży pochodzących z terenów zagrożonych ekologicznie,
 - upowszechniania form aktywnego wypoczynku,
 - przeciwdziałaniu zagrożeniom społecznym,
 - poznawaniu zasad bezpiecznego zachowania się w różnych sytuacjach.

III. Rodzaje wycieczek.

- 1) Krajoznawstwo i turystyka może być organizowana w ramach zajęć lekcyjnych, pozalekcyjnych oraz pozaszkolnych.
- 2) Organizowanie krajoznawstwa i turystyki odbywa się w następujących formach:
 - wycieczki przedmiotowe - inicjowane i realizowane przez nauczycieli w celu uzupełnienia obowiązującego programu nauczania, w ramach danych zajęć edukacyjnych,
 - wycieczki krajoznawczo - turystyczne, w których udział nie wymaga od uczestników przygotowania kondycyjnego i umiejętności specjalistycznych,
 - imprezy krajoznawczo-turystyczne i turystyki kwalifikowanej: rajdy, zloty, biwaki,
 - imprezy wyjazdowe - związane z realizacją programu nauczania, takie jak:
zielone szkoły, białe zimowe, szkoły ekologiczne - zwane dalej „imprezami”.

IV. Organizacja wycieczek turystycznych.

- 1) Organizacja i program wycieczek oraz imprez powinny być dostosowane do wieku, zainteresowań i potrzeb uczniów, ich stanu zdrowia, sprawności fizycznej, stopnia przygotowania i umiejętności specjalistycznych. Obowiązkiem organizatora jest sprawdzenie stanu zdrowia i umiejętności uczniów, wymaganych podczas wycieczki. Organizując wycieczki powinno kierować się następującymi zasadami:

- dla uczniów klas I - III szkoły podstawowej powinny być organizowane przede wszystkim wycieczki przedmiotowe i krajoznawczo-turystyczne na terenie najbliższej okolicy, macierzystego województwa, czy też regionu geograficzno-turystycznego,
 - dla uczniów klas IV - VIII szkoły podstawowej powinny być organizowane przede wszystkim wycieczki przedmiotowe, krajoznawczo-turystyczne na terenie macierzystego województwa, regionu geograficzno-turystycznego i kraju,
 - w wycieczkach rowerowych powinni brać udział uczniowie, którzy posiadają kartę rowerową,
 - długość trasy i tempo należy dostosować do możliwości najsłabszego uczestnika,
 - w wycieczkach turystyczno-krajoznawczych nie mogą brać udziału uczniowie, w stosunku, do których istnieją przeciwwskazania lekarskie,
 - uczniowie niepełnosprawni, o ile nie ma przeciwwskazań zdrowotnych, mogą brać udział w wycieczkach i imprezach, a organizatorzy tych wycieczek i imprez powinni zapewnić im warunki odpowiednie do specyficznych potrzeb wynikających z rodzaju i stopnia niepełnosprawności,
- 2) Zgody na przeprowadzenie wycieczki udziela dyrektor szkoły lub upoważniona przez niego osoba.
 - 3) Jeżeli wycieczka przedmiotowa ma odbyć się podczas planowej lekcji danego przedmiotu należy zgłosić dyrektorowi zamiar wyjścia poza teren szkoły, a następnie odnotować fakt przeprowadzenia wycieczki w dzienniku lekcyjnym.
 - 4) Wycieczka musi być należycie przygotowana pod względem programowym i organizacyjnym, a także omówiona ze wszystkimi uczestnikami w zakresie: celu wycieczki, trasy, zwiedzanych obiektów, harmonogramu i regulaminu zachowania uczniów podczas wycieczki.
 - 5) Program wycieczki lub imprezy organizowanej przez szkołę, listę uczestników oraz imiona i nazwiska kierownika i opiekunów zawiera karta wycieczki, którą zatwierdza dyrektor szkoły lub upoważniona przez niego osoba.
 - 6) Za nieprzestrzeganie przez uczniów regulaminu wycieczek szkolnych i wynikające z tego szkody materialne, odpowiedzialność finansową ponoszą rodzice (prawni opiekunowie).
 - 7) Rodzice (opiekunowie prawni), którzy zadeklarowali udział swojego dziecka w wycieczce, a następnie deklarację tę wycofali, zobowiązani są do pokrycia strat, jakie powstały z tego tytułu (z wyłączeniem sytuacji losowych).
 - 8) Miejscem zbiórki uczniów rozpoczynającej i kończącej wycieczkę jest plac szkolny lub inne miejsce wcześniej wyznaczone, skąd uczniowie udają się do domu. Po godzinie 21.00 – wyłącznie pod opieką rodziców,

prawnych opiekunów lub na podstawie pisemnego upoważnienia rodziców osób pełnoletnich.

- 9) Przed wyruszeniem na wycieczkę należy pouczyć jej uczestników o zasadach bezpieczeństwa i sposobie zachowania się w razie nieszczęśliwego wypadku.
- 10) Podczas wycieczek należy bezwzględnie przestrzegać zasad bezpiecznego poruszania się po drogach.
- 11) Opiekunowie powinni sprawdzać stan liczbowy uczestników przed wyruszeniem z każdego miejsca pobytu, w czasie zwiedzania, przejazdów oraz po przybyciu do punktu docelowego.
- 12) Nie wolno zatrzymywać się w czasie jazdy autobusem w celu wysadzenia dzieci. Wyjątek – pisemna prośba rodzica ucznia, który będzie stał w miejscu wcześniej ustalonym.
- 13) Udział uczniów w wycieczce (z wyjątkiem wycieczki przedmiotowej, odbywającej się w ramach zajęć lekcyjnych) wymaga pisemnej zgody rodziców albo opiekunów prawnych, którzy powinni przed jej rozpoczęciem pokryć koszty związane z udziałem w niej ich dziecka. Wycieczka może być odwołana z powodu braku pisemnej zgody rodziców uczniów.
- 14) Organizator wycieczki zobowiązany jest do zapewnienia właściwej opieki i bezpieczeństwa jej uczestnikom.
- 15) Osobami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo uczniów podczas wycieczek są kierownik wycieczki oraz opiekunowie grup. Opieka ich ma charakter ciągły.
- 16) W razie wypadku uczestników wycieczki stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące postępowania w razie wypadków w szkołach i placówkach publicznych.
- 17) Uczestnicy wycieczek i imprez powinni być objęci ubezpieczeniem od następstw nieszczęśliwych wypadków.
- 18) Przy organizacji zajęć, imprez i wycieczek poza terenem szkoły lub placówki liczbę opiekunów oraz sposób zorganizowania opieki ustala się, uwzględniając wiek, stopień rozwoju psychofizycznego, stan zdrowia i ewentualną niepełnosprawność osób powierzonych opiece szkoły lub placówki, a także specyfikę zajęć, imprez i wycieczek oraz warunki, w jakich będą się one odbywać.
- 19) Kryteria, o których mowa w ust 1, uwzględnia się również przy ustalaniu programów zajęć, imprez i wycieczek.
- 20) Przy wyjściu (wyjeździe) z uczniami poza teren szkolny w obrębie tej samej miejscowości na wycieczki przedmiotowe lub krajoznawczo-turystyczne powinien być zapewniony przynajmniej jeden opiekun na 30 uczniów. W razie konieczności liczbę opiekunów można dostosować do indywidualnych potrzeb grupy i specyfiki zajęć.
- 21) W wycieczce autokarowej oraz w przypadku korzystania ze środków komunikacji poza miejscowość, w której znajduje się siedziba szkoły powinien być zapewniony jeden opiekun na 15 uczniów
- 22) W wycieczce autokarowej miejsca przy drzwiach (przód/tył) zajmują opiekunowie.

23) Wycieczka w góry:

- liczebność grupy – jeden opiekun na 10 uczestników,
- na początku i końcu kolumny idzie osoba dorosła,
- na terenach powyżej 1000 m n.p.m. wycieczkę prowadzi przewodnik górski lub przewodnik turystyki górskiej,
- w Tatrach wyjście w góry jest możliwe tylko w grupach nie większych niż 10 osób pod opieką przewodnika TOPR,

23) Wycieczka rowerowa:

- liczebność - 2 opiekunów na grupę 10 - 13 uczniów (zgodnie z prawem o ruchu drogowym w kolumnie rowerów nie może jechać więcej niż 15 osób),
- prowadzący wycieczkę jedzie na początku, za nim najślabi w grupie, następnie pozostali uczniowie, drugi opiekun jedzie na końcu grupy.
- o zwiększeniu liczby opiekunów ponad przyjęte normy decydują rodzice uczniów, zatwierdzając plan finansowy wycieczki.
- w przypadku większej niż jeden liczby opiekunów przynajmniej jednym z nich powinien być nauczyciel.

V. Dokumentacja wycieczki.

- 1) Każda wycieczka winna posiadać plan finansowy wycieczki, po zaopiniowaniu przez rodziców dzieci biorących w niej udział, zatwierdzony przez organizatora oraz Radę Klasową Rodziców.
- 2) Plan finansowy musi określać ogólny koszt wycieczki, wysokość i źródła dochodu, koszt jednego uczestnika wycieczki oraz przewidywane koszty organizacyjne i programowe.
- 3) Kierownik i opiekunowie nie ponoszą kosztów przejazdu, zakwaterowania i wyżywienia. Wydatki z tego tytułu pokrywa się ze środków, o których mowa w ust. 2.
- 4) Rozliczenia wycieczki dokonuje kierownik wycieczki określając sposób zagospodarowania nadwyżki, względnie uzupełnienia niedoboru finansowego.
- 5) Dokumentacja wycieczki powinna zawierać:
 - Kartę wycieczki z harmonogramem,
 - Listę uczestników i opiekunów z datą urodzenia, numerem PESEL, miejscem zamieszkania, pisemną zgodę rodziców z potwierdzeniem wpłaty,
 - Regulamin zachowania się uczniów podczas wycieczki,
 - Dowód ubezpieczenia wszystkich uczestników wycieczki od następstw nieszczęśliwych wypadków (w przypadku wycieczek zagranicznych),

- 6) Dokumentację wycieczki, o której mowa w ust. 5, należy złożyć u dyrektora szkoły, do zatwierdzenia, na przynajmniej trzy dni przed rozpoczęciem wycieczki.
- 7) Rozliczenie wycieczki składa się w terminie 2 tygodni od dnia jej zakończenia u dyrektora szkoły.
- 8) Dowodami finansowymi są przede wszystkim podpisane przez rodziców dzieci listy wpłat oraz rachunki, faktury i bilety wydawane przez uprawnione do danego rodzaju działalności podmioty gospodarcze – w wyjątkowych, uzasadnionych przypadkach mogą to być oświadczenia o poniesionym wydatku podpisane przez kierownika wycieczki oraz wszystkich opiekunów, jednak wydatki tego typu nie mogą przekroczyć 20 % kosztów wycieczki.
- 9) W szkole obowiązuje „Rejestr wyjść grupowych uczniów” poza teren szkoły, w ramach tematyki prowadzonych zajęć. Do wyjść tego typu zalicza się m.in.: wyjście do kościoła, na plac zabaw, na basen, na skrzyżowanie.

VI. Kierownik wycieczki i opiekunowie.

- 1) Kierownika wycieczki wyznacza dyrektor szkoły spośród pracowników pedagogicznych szkoły posiadających odpowiednie kwalifikacje (nie dotyczy imprez turystyki kwalifikowanej i obozów wędrownych, których obowiązują osobne przepisy zawarte w rozporządzeniu MENiS - u z dnia 8 listopada 2001). Za zgodą dyrektora kierownik może jednocześnie sprawować funkcje opiekuna.
- 2) Opiekunem wycieczki powinien być pracownik pedagogiczny szkoły, ale dopuszcza się (za zgodą dyrektora) sprawowanie tej funkcji przez osobę nie będącą pracownikiem pedagogicznym szkoły (po okazaniu dyrektorowi zaświadczenia o niekaralności).
- 3) Kierownikiem lub opiekunem uczniów biorących udział w wycieczce lub imprezie zagranicznej może być tylko osoba znająca język obcy w stopniu umożliwiającym porozumienie się w kraju docelowym, jak również w krajach znajdujących się na trasie planowanej wycieczki lub imprezy.
- 4) Przy organizacji zajęć, imprez i wycieczek poza terenem szkoły lub placówki, liczbę opiekunów oraz sposób zorganizowania opieki ustala się, uwzględniając wiek, stopień rozwoju psychofizycznego, stan zdrowia i ewentualną niepełnosprawność osób powierzonych opiece szkoły lub placówki, a także specyfikę zajęć, imprez i wycieczek oraz warunki, w jakich będą się one odbywać.
- 5) Kierownik wycieczki lub imprezy w szczególności:
 - opracowuje z udziałem uczestników szczegółowy program i harmonogram wycieczki oraz wypełnia kartę wycieczki,
 - opracowuje regulamin wycieczki i zapoznaje z nim wszystkich uczestników, - zapewnia warunki do pełnej realizacji programu i regulaminu wycieczki oraz sprawuje nadzór w tym zakresie. Czuwa nad realizacją programu i harmonogramu, podejmuje decyzje w sprawie ewentualnych, doraźnych zmian w harmonogramie, jeśli wymagają tego okoliczności np. sytuacja pogodowa, nieoczekiwany remont trasy lub obiektów, konieczność wyłączenia któregoś z uczestników wycieczki (np. ze względu na stan zdrowia),

- zapoznaje uczestników z zasadami bezpieczeństwa oraz zapewnia warunki do ich przestrzegania, które powinno nastąpić przed rozpoczęciem wycieczki, najlepiej w szkole. W trakcie trwania wycieczki przypomina o środkach ostrożności związanych z konkretnymi sytuacjami, które mogą stwarzać zagrożenie, np. z parkowaniem autokaru i wychodzeniem na jezdnię, zajmowaniem miejsc w autokarze i korzystaniem z jego wyposażenia (np. barek z gorącą wodą), korzystaniem z dodatkowych, niesprawdzonych punktów gastronomicznych (lody czy fast foody po drodze), spontanicznym zbieraniem grzybów, itp.
- określa zadania dla opiekuna w zakresie realizacji programu, zapewnienia opieki i bezpieczeństwa uczestnikom wycieczki, określa harmonogramów dyżurów, przydziela uczniów do grupy danego opiekuna
- nadzoruje zaopatrzenie uczestników w niezbędny, sprawny sprzęt i ekwipunek oraz apteczkę pierwszej pomocy,
- organizuje transport, wyżywienie i noclegi dla uczestników,
- przydziela zadania wśród uczestników,
- przygotowuje projekt planu finansowego wycieczki oraz przedstawia go rodzicom do akceptacji,
- dysponuje środkami finansowymi przeznaczonymi na organizację wycieczki,
- podsumowuje, ocenia i rozlicza finansowo wycieczkę po jej zakończeniu,
- przygotowuje kartę wycieczki według wzoru załącznika do rozporządzenia w sprawie warunków i sposobu organizowania przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki krajoznawstwa i turystyki oraz listę uczestników wycieczki wraz z datą urodzenia i miejscem zamieszkania. Karta wycieczki powinna być zatwierdzona przez dyrektora szkoły. Kartę pozostawia u dyrektora szkoły, a jej kopię zabiera ze sobą.

9) Opiekun w szczególności:

- sprawuje opiekę nad powierzonymi mu uczestnikami wycieczki,
- współdziała z kierownikiem w zakresie realizacji programu i harmonogramu wycieczki,
- nadzoruje nad przestrzeganiem regulaminu przez uczestników, ze szczególnym uwzględnieniem zasad bezpieczeństwa,
- nadzoruje nad wykonywaniem przez uczestników przydzielonych zadań,
- wykonuje inne zadania zlecone przez kierownika dotyczące organizacji, realizacji programu oraz zachowania bezpieczeństwa na wycieczce.

VII. Wycieczki zagraniczne.

- 1) Szkoła może organizować wycieczki i imprezy zagraniczne w formach, o których mowa w pkt IV.
- 2) Zgodę na zorganizowanie wycieczek i imprez, o których mowa w ust.1, wyraża dyrektor szkoły po zawiadomieniu organu prowadzącego lub organu sprawującego nadzór pedagogiczny.
- 3) Zawiadomienie, o którym mowa w ust. 2, zawiera w szczególności:
 - nazwę kraju,
 - czas pobytu,
 - program pobytu,

- imię i nazwisko kierownika oraz opiekunów,
 - listę uczniów biorących udział w wyjeździe wraz z określeniem ich wieku, do kierowników wycieczek zagranicznych stosują się przepisy dotyczące kierowników wycieczek krajowych zawarte.
- 4) Kierownikiem lub opiekunem uczniów biorących udział w wycieczce lub imprezie zagranicznej może być osoba znająca język obcy w stopniu umożliwiającym porozumienie się w kraju docelowym, jak również w krajach znajdujących się na trasie planowanej wycieczki lub imprezy.
 - 5) Organizacja wycieczki zagranicznej przebiega tak samo jak krajowej. Dodatkowym elementem organizacyjnym jest powiadomienie organu prowadzącego i organu sprawującego nadzór pedagogiczny.
 - 6) Wszyscy uczestnicy posiadali aktualne dowody tożsamości, w przypadku wyjazdu do krajów spoza Unii Europejskiej - paszporty.

VIII. Postanowienia końcowe.

- 1) W sprawach nie uregulowanych niniejszym regulaminem stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu Pracy, Statutu Zespołu oraz rozporządzeń MEN w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny w szkołach i w sprawie zasad i warunków organizowania przez szkoły krajoznawstwa i turystyki.
- 2) Zmian w niniejszym regulaminie dokonuje wyłącznie dyrektor szkoły.
- 3) Załącznikami do regulaminu są:
 - 1) nr 1 - Karta wycieczki (imprezy)
 - 2) nr 2 - Lista uczestników wycieczki
 - 3) nr 3 - Zgoda rodziców (opiekunów) na udział dziecka w wycieczce (imprezie)
 - 4) nr 4 - Rozliczenie wycieczki / imprezy
 - 5) nr 5 - Informacja dla rodziców uczniów - uczestników wycieczki szkolnej
 - 6) nr 6 - Uczniowski Regulamin Wycieczki
 - 7) nr 7 - Regulamin Wycieczki Jednodniowej
 - 8) nr 8 - Regulamin Rajdu Rowerowego
 - 9) nr 9 - Instrukcja bezpieczeństwa dla opiekuna szkolnej wycieczki autokarowej

Niniejsza procedura została zatwierdzona w dniu 14.09.2018 r. przez Radę Pedagogiczną Szkoły Podstawowej nr 13 im. Kornela Makuszyńskiego w Starachowicach

W dniu 24.10.2019 r. na Radzie Pedagogicznej dokonano zmiany druku „Karty wycieczki” zgodnie z załącznikiem do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 maja 2018 r. (poz. 1055)

Obowiązuje od dnia 15 września 2018 r.